

Co

**LOKAAAL
CULTUUR-
BELEIDSPLAN
ELSENE
2020-2025**

INDEX

INLEIDING: Co	1
INSPRAAKTRAJECT	2
1. MAP-it Elsene	2
2. Rondetafelgesprekken: culturele organisaties	2
3. Rondetafelgesprekken: artiesten, hobbyisten, vrijwilligers en burgers	3
4. Gebruikersonderzoek Bibliotheek Sans Souci	3
5. Cultuurbeleidsplan: Actiedag	3
ADVIESORGANEN	4
UITDAGINGEN & ACTIES	5
1. Bruggen bouwen	5
1.1. Tussen (taal)gemeenschappen (co-communautair)	6
1.2. Met nadruk op inclusie en gelijkwaardigheid van alle burgers (sociale cohesie)	6
1.3. Met aandacht voor studenten en Europeanen (connecteren)	7
1.4. Tussen burgers, organisaties en beleid (co-city)	8
2. Ontmoeting stimuleren	9
2.1. Met aandacht voor de jongste kinderen en hun ouders (co-educeren)	9
2.2. Rond meer eigenaarschap voor kinderen en jongeren (co-eigenaarschap)	10
2.3. Om door verbondenheid eenzaamheid te doorbreken (community)	11
2.4. Via een meertalige aanpak (communicatie)	12
3. Netwerken creëren	13
3.1. Door samenwerking te stimuleren (co-creëren)	13
3.2. Door infrastructuur ter beschikking te stellen (complementair)	13
3.3. Door zichtbaarheid te verbeteren (collectief)	14
4. Grenzen verleggen	15
4.1. Door spelregels te veranderen (corrigeren)	15
4.2. Door te experimenteren (complexloos)	15
4.3. Richting ecologische en digitale transitie (e-co)	16
4.4. Door Europees en internationaal te werken (continentaal)	16
MEDEWERKERS & MIDDELEN	18
1. Medewerkers	18
2. Middelen	18
3. Infrastructuur	19
4. Begroting	20
COMMUNICATIE	22
BIJLAGEN	
1. Samenstelling Bib- en Cultuuradviesraad	
2. Samenstelling Bestuursorgaan en Algemene Vergadering Gemeenschapscentrum Elzenhof	
3. Samenstelling Stuurgroep Brede School	

INLEIDING

Een lokaal cultuurbeleidsplan ontstaat uit een onderzoek naar het spelen van vraag en aanbod met betrekking tot cultuurbeleving. Inspraakmomenten, bevragingen en ontmoetingen met inwoners en lokale (socio)culturele actoren leveren inzichten op over de noden en de wensen van de gemeenschap. Uitdagingen komen aan de oppervlakte. Uit deze uitdagingen worden mogelijkheden tot verbetering afgeleid, die op hun beurt uitgedrukt worden in ambities. Het aflijnen van deze ambities zorgt voor een kader waarbinnen door lokale (socio)culturele actoren kan worden nagedacht over concrete acties om het culturele aanbod beter af te stemmen op de vraag.

U zal in dit cultuurbeleidsplan voor de Gemeente Elsene uitgebreid kunnen lezen over dit ambitieuze kader dat berust op vier grote pijlers: bruggen bouwen, ontmoeting stimuleren, netwerken creëren en grenzen verleggen. Deze vier brede pijlers omvatten telkens een aantal meer specifieke pijlers. Zo zullen we op meerdere manieren bruggen bouwen: tussen (taal)gemeenschappen, tussen burgers, organisaties en beleid, met aandacht voor studenten en Europeanen en met nadruk op inclusie en gelijkwaardigheid van alle burgers. Onder deze en andere meer specifieke pijlers leest u vervolgens over een aantal concrete acties die de eerste stappen vormen in het waarmaken van de gestelde ambities. De genoemde acties bespelen meestal meerdere pijlers tegelijk, maar om herhaling te vermijden en de leesbaarheid van dit cultuurbeleidsplan te bevorderen werden de meeste acties slechts onder één (sub)pijler ondergebracht. Deze acties vormen een greep uit het brede Elsense cultuuraanbod voor 2020 en 2021. Alle organisaties, verenigingen, wijkcomités en burgers worden uitgenodigd om de komende jaren hun (socio)culturele acties in Elsene binnen de pijlers van dit plan op te zetten en zo mee vorm te geven aan het Elsense cultuurbeleid.

Het kernwoord en bindmiddel van dit cultuurbeleidsplan is even krachtig als klein: *Co*. Het spreekt in al zijn vormen en samenstellingen over wat we via cultuur samen en voor elkaar kunnen doen. *Co* geeft zuurstof aan de samenleving. *Co* laat onder meer toe om te communiceren, connecteren, collaboreren, co-creëren, co-exposeren en complexloos te experimenteren. *Co* werkt aan cohesie en denkt eco. *Co* geeft een meerwaarde aan co-existeren. *Co* gaat er vanuit dat cultuur het rijkst is wanneer ze gedeeld kan worden. We schenken daarbij ook bijzondere aandacht aan de actieve rol van de gemeenschap. Burgers zijn niet enkel consumenten en evenmin zijn culturele actoren louter producenten. Hokjes en rollen vervagen. Ook de gemeente is meer dan enkel toezichthouder en engageert zich om burgerinitiatief mogelijk te maken en (socio)culturele actoren te ondersteunen waar nodig. De gemeente Elsene wil zijn rol als participatieve Co-City voluit opnemen.

Een eerste daad in dit kader gaat uit van de gemeentelijke diensten Nederlandstalige Cultuur en (Franstalige) Cultuur. Vanaf 2020 zullen de diensten de uitdagingen uit dit cultuurbeleidsplan samen aangaan vanuit een eengemaakte dienst Cultuur. De diensten werden in gezamenlijke bureaus ondergebracht, meertalige (minstens FR/NL) medewerkers werden aangesteld en het communiceren over alle culturele initiatieven die uitgaan van de gemeente zal voortaan in zowel het Frans als het Nederlands gebeuren. In dit plan zal u in de aangekondigde acties kunnen lezen hoe er concreet werk gemaakt wordt van het benutten van de synergieën die vrijkomen door het samenvoegen van de diensten tot één dienst Cultuur. De kennis en kunde van de Nederlandstalige ploeg om inspraaktrajecten te begeleiden, een netwerk te onderhouden, culturele partners bij elkaar te brengen en actief te ondersteunen vindt de expertise van de Franstalige ploeg in het programmeren van voorstellingen, het organiseren van evenementen en het bieden van infrastructurele mogelijkheden.

Door het bundelen van de krachten en het tegengaan van de versnippering van middelen worden voor alle inwoners en organisaties de mogelijkheden uitgebreid: bredere communicatie, groter netwerk, nog betere benutting van gemeentelijke infrastructuur, duidelijke en transparante subsidiecriteria ongeacht de taalgemeenschap van de aanvrager. De dynamiek die vanuit de Brusselse realiteit ontstond, waarbij Nederlandstaligen, Franstaligen en anderstaligen een stad delen en elkaar opzochten om samen te organiseren en beleven, hopen we nu nog beter vanuit de gemeentelijke dienst Cultuur te kunnen aanmoedigen en ondersteunen. Om stad en cultuur beter op elkaar af te stemmen gaan we in Elsene voluit voor een co-munitaire cultuurbeleving met een meertalige gevoeligheid.

INSPRAAKTRAJECTEN

In aanloop naar het cultuurbeleidsplan 2020-2025 werden er verschillende inspraakmomenten en bevestigingen georganiseerd. Om de gedragenheid van het plan zo breed mogelijk te maken hebben we geopteerd voor een mix aan methodes en momenten die ervoor gezorgd heeft dat een maximum aan (socio)culturele partners, kunstenaars en een representatief deel van de bevolking bevestigd kon worden.

1. MAP-it Elsene

De toegankelijke MAP-it methodologie waarbij aan de hand van een kaart stickericonen worden aangebracht door de bevestigden legt bloot waar in de gemeenten culturele initiatieven worden geapprecieerd, waar ze kunnen verbeteren en waar er een gebrek aan is (www.map-it.be). Sinds 2012 wordt er samengewerkt met de opleiding agogische wetenschappen aan de VUB om deze bevestigingen in de verschillende wijken van Elsene uit te voeren. In het voorjaar van 2019 trokken ruim 80 studenten in 7 groepen erop uit om inwoners en passanten van verschillende wijken van Elsene (Matongé, Universiteitswijk, Europawijk, Flagey, Malibrans, Kastelein en Louiza) te bevestigen. De groepen splitsten zich op in kleinere groepjes en trokken naar diverse locaties binnen hun toegewezen wijk. In totaal werden aanbevelingen en suggesties van ruim 350 respondenten verzameld. Ze werden uitgeschreven en omkaderd in papers en tenslotte gepresenteerd in GC Elzenhof voor geïnteresseerden, leden van de cultuuradviesraad, medewerkers van de diensten Nederlandstalige cultuur en Cultuur, schepen van Nederlandstalige cultuur en medestudenten. De voornaamste feedback naar het lokale (cultuur)beleid luidde:

- Zichtbaarheid van en communicatie over de culturele evenementen moet verhogen
- Communicatie moet meertalig gebeuren, niet iedereen voelt zich aangesproken
- Verschillende culturen elkaar laten ontdekken, bijvoorbeeld door samen te creëren
- Gebrek aan publieke ontmoetingsruimte, openbare open ruimte, natuur en groene plekken
- Bestaande pleinen worden onderbenut en zouden creatiever ingevuld moeten worden
- Herbestemming van leegstaande gebouwen om bepaalde buurten te doen heropleven
- Meer aandacht en ondersteuning voor buurtbewoners en hun culturele initiatieven
- Meer aandacht voor jongeren: een eigen plek en mogelijkheden om hun eigen ding te doen
- Interessante kunstgalerijen, maar de factoren laagdrempeligheid en participatie ontbreken

2. Rondetafelgesprekken: culturele organisaties

De diensten Nederlandstalige cultuur en Cultuur zetten samen hun schouders onder de reeks van ontmoetingen met belanghebbenden waarvan die met de culturele organisaties uit de gemeente de eerste was. Op 15 mei 2019 verzamelden rond verschillende tafels een vijftigtal vertegenwoordigers van Elsense culturele organisaties: gevestigde organisaties en nieuwe initiatieven, kleine en grotere verenigingen, Nederlandstalige en/of Franstalige culturele spelers uit verschillende kunstdisciplines (onder andere Flagey, GC Elzenhof, Théâtre Le Rideau de Bruxelles, Cinema Vendôme, Bibliotheek Sans Souci, Biblio XL, KAOS vzw, Théâtre Varia, Creatis/See U, Museum van Elsene, Kindermuseum, Muziekpublique en Mus-e). De tafelgesprekken werden gemoderd door medewerkers van de betrokken cultuurdiensten en er werd van gedachten gewisseld over bepaalde thema's zoals communicatie, infrastructuur, gemeentelijke ondersteuning, rol van de gemeente, toegankelijkheid/laagdrempeligheid, cultuur en educatie, duurzaamheid en samenwerking. Hun bevindingen werden in conclusies gegoten en in concrete feedback naar de gemeente toe geformuleerd.

- Betere communicatie: een website die alle culturele informatie en evenementen in de gemeente groepeerd, het actief promoten van culturele activiteiten op het grondgebied, het uitbrengen van een nieuwsbrief, sterke noodzaak aan een betere signalisatie die bewoners en passanten op de aanwezigheid van en de weg naar culturele organisaties wijst.
- Gemeente als facilitator, ondersteuner en netwerker/koppelaar: het vergemakkelijken en promoten van samenwerkingen over taal-, geografische en disciplinaire grenzen heen, op meer regelmatige basis organiseren van netwerkevents en het bieden van mogelijkheden om elkaars organisatie en programmatie beter te leren kennen, het inventariseren en op kaart aangeven van de gemeentelijke

infrastructuur die aan organisaties ter beschikking gesteld kan worden, het duidelijk en in transparantie aangeven van de voorwaarden (criteria, deadlines) waaraan projecten moeten voldoen om in aanmerking te komen voor steun, het helpen verankeren van samenwerkingen tussen bijvoorbeeld scholen en culturele organisaties, het bouwen van bruggen tussen instellingen, gemeente en burgers, het creëren en onderhouden van een actief cultureel netwerk, het op zoek gaan naar meer samenwerking en synergieën met de Europese gemeenschap, (hoge)scholen en universiteiten.

3. Rondetafelgesprekken: artiesten, hobbyisten, vrijwilligers en burgers

Na de culturele organisaties was het op 26 juni 2019 de beurt aan de individuele artiesten, amateurkunstenaars en cultuurliefhebbers uit de gemeente om hun noden aan te kaarten en hun verzuchtingen open op tafel te leggen. Ongeveer een veertigtal geïnteresseerden schoof met de medewerkers van de cultuurdiensten mee aan tafel. De aanbevelingen die door de culturele organisaties werden gegeven kwamen ook meermaals terug tijdens deze rondetafelgesprekken. Aanvullend op de reeds vermelde feedback vonden de participanten ook dat de gemeente werk moet maken van:

- Het openstellen van meer ateliers en repetitieruimtes aan artiesten
- Meer publicitaire aanwezigheid van culturele evenementen in het straatbeeld
- Het meer ondersteunen en tentoonstellen van moderne en trans- en multidisciplinaire kunst
- Het samenbrengen van mensen rond culturele initiatieven in de publieke ruimte
- Meer mogelijkheden zoals deze ontmoeting om betrokken te worden bij het beleid

4. Gebruikersonderzoek Bibliotheek Sans Souci

In dit Vlaams Gebruikersonderzoek uitgevoerd door onderzoeksgroep Tor (VUB) en de Vlaamse Vereniging voor Bibliotheek, Archief & Documentatie (VVBAD) in 2018 werden de bezoekers van Bibliotheek Sans Souci bevraagd. Uit het statistisch materiaal konden onder andere volgende conclusies over de bibliotheek afgeleid worden:

- Bezoekers beoordelen Bibliotheek Sans Souci zeer positief als een ontmoetingsplek, een aangename omgeving, waarbinnen het directe contact met de medewerkers voor een meerwaarde zorgt. Liefst 30,7% van de bevroegde studenten gaf ook aan bij zijn laatste bezoek langer dan een uur in de bib vertoefd te hebben. Sterke punten die vaak werden genoemd zijn de aantrekkelijkheid van het gebouw, de inrichting, de leeszaal, de toegankelijkheid en bereikbaarheid van het gebouw.
- Mindere punten: het ontbreken van de mogelijkheid tot geautomatiseerd uitlenen/inleveren van materiaal, beperkte betaalmogelijkheden, beperkte kopieer- en printapparatuur, beperkte fietsenstalling en parkeermogelijkheden.
- Een kwart van de bevroegde bibliotheekbezoekers spreekt thuis een andere taal dan het Nederlands. Een derde onder hen gaf aan regelmatig naar de bibliotheek te komen om ter plaatse aan zijn/haar kennis van de Nederlandse taal te schaven.
- De deelnemers gaven aan het belangrijk te vinden dat er activiteiten en workshops in de bibliotheek worden georganiseerd. De activiteiten die in/door de bibliotheek georganiseerd worden halen ook een opvallend hoge participatiegraad (60% antwoordde 'soms' tot 'regelmatig', waar het gemiddelde van andere bibliotheken op 21,8% ligt).

5. Cultuurbeleidsplan: Actiedag

Op 7 september 2019 verzamelden medewerkers van lokale verenigingen, Bibliotheek Sans Souci, Gemeenschapscentrum Elzenhof, gemeentelijke dienst Cultuur alsook nieuwsgierige Elsenaren voor de actiedag rond het cultuurbeleidsplan. De conclusies van de voorbije inspraakmomenten en de daardoor verkregen lijnen voor het cultuurbeleidsplan werden gepresenteerd. Vervolgens schoven de aanwezigen aan gesprekstafels om samen te brainstormen over mogelijke samenwerkingen en acties. Een aantal van de opgeworpen acties werd geconcretiseerd en opgenomen in dit cultuurbeleidsplan.

ADVIESORGANEN

Er werden geen structurele wijzigingen aangebracht aan de bestaande raden: Cultuuradvies- en bibliotheekraad, Bestuursorgaan en Algemene Vergadering van GC Elzenhof en Stuurgroep Brede School. Wel werd er op initiatief van Schepen Els Gossé, die naast Nederlandstalige Cultuur ook Europese Zaken onder haar bevoegdheden heeft, een nieuwe adviesraad opgericht: Europese Adviesraad Elsene. In de bestaande raden werden enkele leden vervangen ten einde een actieve en representatieve raad te behouden, zonder de raden daarbij kwantitatief uit te breiden of in te krimpen. De huidige samenstelling van de adviesorganen werd als bijlage toegevoegd.

- **Bib- en Cultuuradviesraad.** De Cultuuradviesraad is tevens het beheersorgaan van Bibliotheek Sans Souci. De bibliotheekraad werd in het verleden samengesmolten met de Cultuuradviesraad omdat beide aparte raden dezelfde strategische hoofdlijnen volgden en om dubbele mandaten onder de leden te vermijden. De bib- en cultuuradviesraad is competentiegericht samengesteld en brengt deskundige bewoners, vrijwilligers en culturele actoren samen. Iedereen is vrij om de raad als niet-lid bij te wonen. In de toekomst zal bij het aanstellen van nieuwe raadsleden extra aandacht gaan naar personen met expertise op het vlak van duurzame, ecologische en/of co-communautaire cultuurbeleving.
- **Bestuursorgaan en Algemene Vergadering van GC Elzenhof.** Deze beheerstructuren van het GC Elzenhof behouden hun statutaire en decretale rol waarbij ze toezien op het goede beheer en de werking van GC Elzenhof. De beheerstructuren fungeren tevens als belangrijke klankborden voor medewerkers in het richting geven aan de werking.

Gedwongen door de verbouwingswerken aan zijn infrastructuur zal GC Elzenhof in 2020 zijn activiteiten verleggen naar andere locaties in Elsene. Het bestuursorgaan zal de periode van de verbouwingswerken aangrijpen om een visietekst (richting 2030) te schrijven waardoor Elzenhof zijn verbouwde infrastructuur tegen eind 2020 met een hernieuwde visie opnieuw kan betrekken. In dit proces zullen vrijwilligers, medewerkers, bestuursleden en verenigingen geraadpleegd worden om tot een breed gedragen toekomstvisie voor het gemeenschapscentrum te komen.

- **Stuurgroep Brede School.** Deze stuurgroep vertegenwoordigt de jeugdwerkorganisaties, kinderdagverblijven en scholen. Het doel is maximale kansen aanbieden aan alle kinderen en drempels verlagen. De coördinatie van deze stuurgroep gebeurt door de Brede Schoolcoördinator.
- **Europese Adviesraad Elsene.** Deze adviesraad had zijn eerste zitting op 26 september 2019. De adviesraad werd opgericht met als doel een beter zicht te verkrijgen op de verzuchtingen, wensen en suggesties van de vele Europeanen in Elsene (ongeveer een derde van de bevolking bestaat uit niet-Belgische Europeanen). Elkaar beter leren kennen en het bouwen van bruggen tussen verschillende gemeenschappen zijn primaire uitgangspunten. Beraadslagingen en advies met betrekking tot culturele thema's zullen worden besproken op de bib- en cultuuradviesraad.

UITDAGINGEN & ACTIES

1. BRUGGEN BOUWEN

Elsene kent een ruime mix aan nationaliteiten en talen. De gemeente heeft een uitgesproken heterogene bevolking, die bovendien een zeer groot verloop kent. Het cultuurbeleid speelt te midden van zoveel diversiteit en verandering een verbindende rol. Cultuurbeleving en -participatie hebben de kracht om bloot te leggen dat er tussen mensen meer raakvlakken dan verschillen zijn, ondanks een verschillende afkomst, taalgemeenschap, gender, een fysieke beperking of psychische kwetsbaarheid. Het cultuurbeleid wil mensen de mogelijkheid geven om te connecteren met elkaar en zo sociale cohesie bevorderen. Ook grote groepen die vaak als passanten worden aanzien, zoals studenten en Europese expats, zullen betrokken worden in het culturele leven. We tonen de ambitie de maatschappelijke realiteit te weerspiegelen en ook in de cultuurbeleving dezelfde rijke mix aan unieke personen, gemeenschappen en talen aan bod te laten komen. Ook de verbinding tussen burgers en beleid wordt versterkt waarbij burgers worden aangemoedigd met de overheid in dialoog te gaan en initiatief te nemen.

Wist je dat... bijna de helft van de Elsenaren (48%) een buitenlandse nationaliteit heeft. Opvallend is ook dat liefst 75% van deze niet-Belgische Elsenaren afkomstig is uit een EU-lidstaat. Onder de niet-Belgische Elsenaren zijn de Fransen het best vertegenwoordigd (10.573), op ruime afstand gevolgd door de Italianen (3.842), de Spanjaarden (2.333) en de Portugezen (1.925). Bron: Brussels Instituut voor Statistiek en Analyse en Observatorium voor Gezondheid en Welzijn Brussel-Hoofdstad (Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie), Zoom op de gemeenten: Elsene (2016)

1.1 Tussen (taal)gemeenschappen (co-communautaire). Organisaties en burgers uit verschillende (taal)gemeenschappen komen meer samen, leren elkaar kennen en delen knowhow en ideeën. We hebben de ambitie om taal niet als een barrière te zien om aan cultuurbeleving te doen. We willen taalrijkdom promoten als een grijpbare sleutel die de poort naar vele mogelijkheden opent. Culturele partners alsook de Dienst Cultuur zetten co-communautaire acties op en nemen het initiatief om andere taalgemeenschappen te betrekken.

- Het culturele seizoen 2020-2021 in Elsene wordt in september 2020 voor het eerst geopend door een maximaal aantal Nederlandstalige en Franstalige (socio)culturele partners die gezamenlijk en op een originele manier de burgers en elkaar inlichten over wat er het komende culturele seizoen te verwachten valt.
- Bibliotheek Sans Souci biedt in samenwerking met GC Elzenhof onderdak aan het Huis van het Nederlands. In de bibliotheek worden eveneens voorleesactiviteiten gehouden waarbij er in het Nederlands, zowel als in het Engels, Frans of Spaans voorgelezen wordt. Voor anderstalige deelnemers wordt de drempel verlaagd om de Nederlandstalige bib en ook haar andere activiteiten te ontdekken. De gemeentelijke bibliotheken, Sans Souci en Biblio XL, trekken er met een caravan ook geregeld samen op uit om in Elsenese parken en op pleinen in verschillende talen voor te lezen.
- GC Elzenhof organiseert thematische wandelingen die nieuwe plekken en mogelijkheden laat ontdekken. Een begeleide wandeling meandert langs Franstalige theaters in Elsene (zoals Varia, Marni, Le Rideau de Bruxelles, Molière theater), waarbij zowel de prachtige zalen als de culturele programmatie ontdekt zullen worden.

- Het *Asmara-Addis Literary Festival (in exile)* richt zich vooral op (Afrikaanse) schrijvers met een vluchtelingenachtergrond en sympathisanten, door hen schrijf- en podiumkansen te geven, en de bestaande banden tussen vluchtelingen, immigranten en Brusselaars zo sterker te maken. In 2020 bieden we in het Molière theater onderdak aan dit door de Elsense schrijver Sulaiman Addonia opgericht festival.

1.2 Met nadruk op inclusie en gelijkwaardigheid van alle burgers (sociale cohesie). Cultuur is een toegangspoort tot de maatschappij. Creatieve vrijheid en openheid bieden de mogelijkheid om maatschappelijke tendensen te onderzoeken en/of aan te kaarten. We zetten in op het meer toegankelijk maken van cultuur voor mensen met een sociaal benadeelde achtergrond. Er is ook aandacht voor niet-Westerse cultuur en dekoloniserend denken binnen cultuurbeleving. Personen met een fysieke beperking of psychische kwetsbaarheid kennen reeds vele drempels, maar via cultuur helpen we hen een zichtbare en volwaardige plaats in de maatschappij in te nemen. Het cultuurbeleid wil de gelijkwaardigheid van mensen stimuleren en in de kijker zetten, ongeacht hun afkomst, beperkingen, kwetsbaarheden, genderidentiteit of seksuele oriëntatie.

- GC Elzenhof heeft een partnerschap met Paspartoe en ook Bibliotheek Sans Souci maakt werk van een partnerschap met Paspartoe. Beide hanteren gunsttarieven en bieden open ontmoetingsruimtes en vrije toegang tot literatuur en kennis. GC Elzenhof geeft ruimte aan verenigingen die met en naar kansengroepen werken en ondersteunt hen bij het opzetten van activiteiten en het aanspreken van een breder publiek. GC Elzenhof steunt ook actief initiatieven en organisaties die een werking opzetten naar kansarmen wonend in de buurt van Elzenhof.
- Activiteiten- en ontmoetingscentrum Den Teiriling organiseert in samenwerking met Bibliotheek Sans Souci *Samen Lezen*, waarbij op regelmatige basis en onder begeleiding personen met of zonder psychische kwetsbaarheid samen literaire fragmenten of verhalen lezen. *Samen Schrijven* is een nieuwe creatieve stap en zal vanaf 2020 aanvullend aangeboden worden. Afwisselend wordt voor de activiteit een verschillende locatie aangedaan, wat bij de deelnemers drempelvrees doet afnemen en toeschouwers laat kennismaken met de activiteiten van Den Teiriling.
- KAOS vzw wil stigma's de wereld uit en richt zich op de kunsten om een brug te maken tussen mensen met een psychische kwetsbaarheid en de maatschappij. KAOS biedt (internationale) kunstenaars voor enkele maanden een residentie aan, waarbij er in samenwerking met PSC Sint-Alexius rond en/of samen met psychisch kwetsbare mensen wordt gewerkt. KAOS werkt ook receptief, bijvoorbeeld door het ontvangen van concerten van het Koninklijk Conservatorium in het Atelier van KAOS. Publiek met verschillende achtergronden wordt samengebracht en ontmoetingen worden gegenereerd.
- Bibliotheek Sans Souci heeft meer aandacht voor niet-westerse cultuur (in het bijzonder in de jeugdcollectie en stripboeken). Het is hiervoor een samenwerking aangegaan met boekhandel/cultuurhuis Pépite Blues. De bibliotheek engageert zich sinds 2019 ook voor het genereren van aandacht voor Black History Month. De bib verzet zich tevens tegen stereotype genderrollen en gaat een samenwerking aan met kenniscentrum voor gender en feminisme RoSa om de jeugdcollectie door te lichten.
- Schrijver Sulaiman Addonia organiseert samen met Bibliotheek Sans Souci de *Refugee Writing Academy*, waarbij vluchtelingen begeleid worden bij het op papier zetten van hun verhalen. Een samenwerking met Internationaal literatuurhuis Passa Porta behoort tot de mogelijkheden.

- Het Vlaams-Afrikaanse cultuurhuis Kuumba te Elsene verenigt de Afrikaanse met de Vlaamse cultuur en doet dit zowel in Brussel als in Vlaanderen. In samenwerking met vzw Tralala en vzw Jouwii worden kinderen ondergedompeld in een multiculturele cultuurbeleving door hen de kans te geven een initiatie Togoleze dans te volgen of zich uit te leven met traditionele Afrikaanse (gezelschap)spelen. Daarnaast wordt er een muzikale talentenjacht opgezet die meerdere maanden loopt en cumuleert in een finale show met jury. De winnaar van de talentenjacht zal kunnen rekenen op artiestenbegeleiding van Zinnema en FORA. Deze slotshow en de kinderanimatie in Kuumba zullen deel uitmaken van het Elsense XL-programma van het *Afropolitan Festival* (in partnerschap met BOZAR), dat plaats vindt in februari 2020.
- De gemeentelijke Dienst Cultuur engageert zich om de gelijkheid tussen mannen en vrouwen te bevorderen en vastgeroeste genderpatronen bespreekbaar te maken. Een deel van de acties in 2020 richt zich op het in de kijker zetten van vrouwelijke artiesten: ondersteunen van het festival *Dames draaien* waarbij filmregisseuses centraal staan en organiseren van activiteiten rond Internationale vrouwendag (in samenwerking met Biblio XL) en evenementen zoals *Vrouwenstemmen* (in samenwerking met CC La Vénerie), waarbij vrouwelijke muzikanten de Kapel van Boondaal innemen.

Wist je dat... Elsene dagelijks meer dan 40.000 studenten hoger onderwijs op zijn grondgebied mag ontvangen door de aanwezigheid van de universiteiten VUB en ULB en hogescholen zoals INSAS en La Cambre. Bron: cijfermateriaal over het aantal ingeschreven studenten via <https://www.vub.be>, <https://www.ulb.be>, <http://www.lacambre.be> en <https://insas.be>

1.3 Met aandacht voor studenten en Europeanen (connecteren). Beide groepen zijn sterk vertegenwoordigd op het Elsense grondgebied (o.a. via VUB, ULB en het Europees Parlement), maar zijn ondervertegenwoordigd bij de lokale cultuurbeleving en -participatie. Het cultuurbeleid richt zich erop studenten en Europeanen uit hun getrouwe omgeving te lokken en hen aan te moedigen tot het ontdekken alsook vormgeven van het culturele leven van Elsene. We willen vaste samenwerkingen of structuren ondersteunen die hen sneller doen instromen in het culturele leven, zodanig dat hun creativiteit en frisse ideeën gehoord kunnen worden en de kans krijgen te rijpen en niet zonder gevolg meegesleurd worden in het vluchtige komen en gaan, waar hun (studenten)carrières vaak aan gebonden zijn. Dit willen we bereiken door een gerichte communicatie, het mogelijk maken van co-eigenaarschap door het aanbieden van infrastructuur, middelen en ondersteuning en het samenwerken met de grote instellingen waaraan deze gemeenschappen verbonden zijn.

- De culturele actoren uit Elsene zijn met promotioneel materiaal aanwezig op het jaarlijkse kick-off evenement van de VUB. Er worden seizoensbrochures op de campussen verspreid en aankondigingen van het culturele aanbod gebeuren ook op studentenmaat en in studentengidsen. Manieren om het culturele aanbod via meertalig promotioneel materiaal en via acties gericht naar Europeanen toe te communiceren worden onderzocht.
- GC Elzenhof en Bibliotheek Sans Souci zijn gekende werk/studieplekken waar studenten doorheen het jaar en in examenperiodes terecht kunnen. De bib biedt daartoe een aantal vaste computers en wifi aan. Elzenhof stelt lokalen ter beschikking en richt een nieuwe en moderne co-work space in (aflevering gepland begin 2021).

- GC Elzenhof biedt verenigingen en NGO's, die medewerkers uit verschillende landen uit de EU tellen, lokalen aan. Regelmatig mondt dit uit in een samenwerking waarbij activiteiten worden opgezet voor een breder publiek (bv. Debat, tentoonstellingen, ...).
- De vele kunstscholen op het Elsense grondgebied (L'INSAS, La Cambre, ...) worden aangemoedigd zich meer open te stellen naar de gemeente toe en de gemeente wil studenten de kans geven hun werk te tonen en te verspreiden. Tijdens het *Afropolitan Festival* (in samenwerking met BOZAR) zullen masterstudenten van La Cambre kunnen co-exposeren in een ruimte in Elsene.
- De culturele organisatie Pilar (voormalige KulturKaffee), die wetenschap (Pi) met kunst (l'art) verenigt, beschikt sinds oktober 2019 over een tentoonstellingszaal en polyvalente ruimte in een nieuwbouw op de site van de VUB te Elsene. Deze nieuwe culturele pool van de VUB zal niet enkel studenten cultureel engageren, maar ook andere bewoners aantrekken. Door het aangaan van samenwerkingen met andere Elsense culturele actoren zal Pilar ook als culturele opstap fungeren om studenten op weg te helpen ook elders in de gemeente cultuur te beleven (bijvoorbeeld door het opzetten van een satelliet-event in Elsene tijdens een festival van Pilar).
- De nieuwe, gemeentelijke kunstenaarsateliers in de Wiertzstraat 21-23 bieden vanaf oktober 2020 7 residentieplaatsen en een tentoonstellingsruimte in het hart van de Europese wijk. Kunstenaars zullen voor 1 jaar (en verlengbaar met 1 jaar) in Elsene kunnen resideren. In samenwerking met de residerende kunstenaars, Europese instellingen, verenigingen en organisaties uit de buurt zullen ook exposities en buurtactiviteiten gehouden worden. De exposities zullen ook een dialoog aangaan met culturele activiteiten die elders in Elsene plaatsvinden, zo wordt het publiek niet enkel uitgenodigd om de Europese wijk op een andere manier te verkennen, maar ook uitgedaagd om in Elsene op culturele ontdekking te gaan.

1.4 Burgers, organisaties en beleid (co-city). Burgers blijken nog te weinig op de hoogte van de manieren waarop de gemeente hen kan ondersteunen bij creatieve en culturele projecten. Het cultuurbeleid toont de ambitie de geïnteresseerde burger vlot en helder te informeren over de subsidiecriteria die gehanteerd worden bij het honoreren van projecten en over de infrastructurele mogelijkheden die de gemeente kan bieden. Ook aan de verzuchting van burgers en organisaties over het ontbreken van een gecentraliseerde communicatie over het cultuuraanbod wordt tegemoet gekomen. Zo heeft het cultuurbeleid de ambitie iedere geïnteresseerde een zicht te geven over het gehele culturele aanbod in Elsene. Burgers en organisaties worden ook meer bij het beleid betrokken doordat via meerdere inspraakmomenten de dialoog gaande blijft en permanente evaluatie van het beleid mogelijk wordt gemaakt. Elke Elsense burger of organisatie moet de kans kunnen krijgen zijn culturele noden en wensen te uiten. Ook wordt er geïnvesteerd in het creëren van kansen voor burgers om actief mee vorm te geven aan de uitwerking van het cultuurbeleid via de ondersteuning van burgerinitiatieven.

- De ontmoetingsmomenten naar aanleiding van dit cultuurbeleidsplan worden voortgezet. Jaarlijks wordt er minstens één rondetafelgesprek met Elsense (socio)culturele actoren en burgers georganiseerd. Ook de studenten Agogische Wetenschappen (VUB) zullen er opnieuw op uit trekken om via de Map-it methode burgers te bevragen, zodat de plus- en minpunten van cultuurbeleving in een bepaalde Elsense wijk in kaart kunnen worden gebracht. Op de vrij bij te wonen Europese adviesraad, met meer dan 50 Elsense (aan Europa geaffilieerde) leden, worden cultuur en burgerinitiatief regelmatig geagendeerde thema's. Ook andere manieren om via burgerinspraak een permanente evaluatie van het cultuurbeleid mogelijk te maken worden onderzocht.

- Via de applicatie *Brussels by us* (cibg.brussels) kunnen burgers vanaf het najaar 2019 voorstellen beoordelen en suggesties geven over de culturele invulling van de publieke ruimte, leegstaande gebouwen, campussen, enz. binnen bepaalde zones en wijken in Elsene. De bevindingen uit de bevraging worden overgemaakt aan en onderzocht door de bevoegde schepenen en gemeentelijke diensten. Dergelijke bevragingen zullen de komende jaren regelmatig georganiseerd worden.
- De subsidiewijzer van de Dienst Nederlandstalige cultuur die voorheen enkel gericht was aan de Nederlandstalige culturele actoren (weliswaar meertalig verkrijgbaar) zal vanaf 2020 ten dienste staan van alle Elsenaren en organisaties uit Elsene. De gemeente zal ook workshops organiseren die burgers en organisaties zullen informeren naar de beleidslijnen en begeleiden in de procedure van het aanvragen van subsidies. Daarnaast wordt er werk gemaakt van het oprichten van een infocorner die onder meer zal informeren over het culturele aanbod in de gemeente en het opzetten van culturele projecten.

Wist je dat... Elsene met 86.876 inwoners de dertiende grootste gemeente van België is en een grotere bevolking heeft dan steden zoals Mechelen (86.616), Hasselt (78.296), Kortrijk (76.735), of Oostende (71.494). Opvallend is dat de bevolkingsdichtheid (13.693 inwoners/km²) wel veelvoud (7 tot 17 keer) hoger is dan in de genoemde steden. Bron: Belgische Statistiekbureau (structuur van de bevolking): <https://statbel.fgov.be>

2. ONTMOETING STIMULEREN

Ontmoetingen laten toe iemand te leren kennen, ideeën uit te wisselen, iets te ontdekken of in aanraking te komen met nieuwe benaderingen. Via het stimuleren van ontmoetingen wil het cultuurbeleid een open houding stimuleren die de zelfontwikkeling van personen en de culturele bloei van een samenleving mogelijk maakt. Ontmoeten doen we op verschillende manieren en op alle leeftijden: kinderen zetten hun eerste stappen in het creatief uitdrukken van zichzelf, jongeren ontmoeten, ouders ontmoeten ouders met dezelfde en andere opvoedkundige vragen, ouderen blijven ontdekken en nieuwkomers worden betrokken. Het cultuurbeleid wil zo veel en zo vaak mogelijk de mogelijkheid bieden aan burgers om zichzelf en anderen op zoveel mogelijk manieren te ontmoeten. Om het bereik te maximaliseren is een meertalige communicatie binnen de Brusselse context een must.

2.1 Met aandacht voor de jongste kinderen en hun ouders (co-educeren). Kinderen tot 6 jaar spenderen gemiddeld maar 15% van hun wakkere tijd op school. Het stimuleren van mondelinge taalontwikkeling, taalgevoeligheid alsook creativiteit gebeurt voor het grootste deel thuis en in de moedertaal. Het is belangrijk die eerste stappen in de moedertaal goed te begeleiden, want die stappen leiden naar de verdere ontwikkeling van de taalgevoeligheid en het beheersen van andere talen. Culturele partners engageren zich om bij te dragen tot de educatie en ontwikkeling van de allerkleinsten, via het aanbieden van buitenschoolse activiteiten, maar ook via het betrekken en coachen van hun ouders.

- Bibliotheek Sans Souci biedt baby- en prentenboeken aan in het Nederlands, maar daarnaast ook in de meest voorkomende talen in Elsene: het Engels, Frans, Italiaans, Spaans, Duits en Portugees. In samenwerking met Foyer (adviescentrum Meertalig Kind) zal bekeken worden hoe meertalige gezinnen verder ondersteund kunnen worden via informatiesessies. Daarnaast worden reeds iedere zaterdagvoormiddag voorleessessies gehouden voor kinderen van 4 tot 8 jaar. Twee zaterdagen van de maand wordt in het Nederlands voorgelezen, de twee andere zaterdagen lezen de meertalige voorleesvrijwilligers voor in hun moedertaal. Bibliotheek Sans Souci wil in de toekomst nog meer verbindende ontmoetingsmomenten met die vrijwilligers organiseren, aan hun opleidingswensen voldoen en hen zo veel mogelijk ondersteunen in het uitbouwen van een meertalige voorleescultuur in de bib.

- Brede School Elsene en Etterbeek werken samen rond de buitenspeeldag. Animatie wordt voorzien en kinderen worden uitgenodigd om samen in de voor hen vrijgemaakte, veilige straat te spelen. Partners zijn onder andere GC de Maalbeek, GC Elzenhof, Bibliotheek Sans Souci, Bibliotheek Etterbeek, Good Planet, Emergence XL en Preventiedienst Etterbeek. De buitenspeeldag wordt jaarlijks georganiseerd, afwisselend in een park of in de straten. Elk jaar wordt op zoek gegaan naar nieuwe partners en activiteiten om deze dag vorm te geven. Tevens zal samen met de betrokken scholen en geïnteresseerde (wijk)verenigingen onderzocht worden hoe speelplaatsen en turnzalen ook na schooltijd en in het weekend opengesteld en beheerd kunnen worden om voor kinderen een sportief en cultureel aanbod te voorzien. GC Elzenhof organiseert in nauwe samenwerking met Go! Basisschool De Wimpel sinds de zomer van 2019 vakantiestages voor kinderen in een wijkafdeling van de school.
- Met het project *Boekstart* wil Bibliotheek Sans Souci ouders aanmoedigen om hun kinderen zo vroeg mogelijk boekjes én de bibliotheek te laten ontdekken. Gedurende de voorschoolse leeftijd van hun kinderen krijgen ouders op verschillende momenten een boekenpakket en informatie over voorlezen. De bibliotheek werkt hiervoor samen met het consultatiebureau van Kind en Preventie en met de Nederlandstalige kinderdagverblijven. De bibliotheek is babyvriendelijk ingericht, met een luiertafel, een borstvoedingsstoel, babyspeelgoed, een kruiptapijt en alle babyboekjes in zichtbare manden.
- GC Elzenhof zal verder experimenteren met nieuwe werkvormen gericht op de doelgroep van jonge ouders. Zo blijft het met Café-O-Lait inzetten op een vast tweewekelijks ontmoetings- en ontspanningsmoment voor 0 tot 6-jarigen en hun ouders. GC Elzenhof wil ook onderdak blijven bieden aan instellingen en verenigingen die zich specifiek richten op de allerjongsten en hun ouders zoals Kind en Preventie en Zwanger in Brussel, terwijl ook de Babytheek verder wordt uitgebouwd. Daarnaast zoekt GC Elzenhof verder naar leemtes in het aanbod van verenigingen voor kinderen en jongeren en geeft actieve steun om deze op te vullen (bijvoorbeeld Schaken voor Kinderen of de oprichting van Chiro Marafiki).

2.2 Rond meer eigenaarschap voor kinderen en jongeren (co-eigenaarschap). Plaatsen zoals Bibliotheek Sans Souci en GC Elzenhof bieden de kans om gewoon te zijn, te zitten, te lezen, wat voor jongeren als een vrijheid wordt ervaren. Ook door hun ouders worden deze plekken als een veilige omgeving ervaren. Dit gunstige kader kan ook aangewend worden om de jongeren creatief te stimuleren, hen kansen tot culturele ontwikkeling te bieden en hen eigenaarschap te laten opnemen. We hebben de ambitie om kinderen en jongeren cultureel te betrekken door hen letterlijk en figuurlijk ruimte te geven voor (zelf)expressie en ontmoeting.

- Bibliotheek Sans Souci stimuleert kinderen via *Labland* om aan permanent opgestelde werktafels aan de slag te gaan met elementen uit de jeugdboekencollectie. Tweemaandelijks wijzigt het thema waardoor bepaalde (en/of minder gefrequenteerde) collectieonderdelen meer zichtbaarheid genieten. Talenten uit de wijk en uit het lenerspubliek komen op deze tafels tot uiting. Dit leidt tot spontane intergenerationele projecten (co-creaties van (groot)ouders en kinderen). Bijzondere aandacht wordt daarbij geschonken aan de spanning tussen nieuwe en oude media.
- De kunstenaarsateliers die in de loop van 2020 afgeleverd zullen worden, zullen door de Dienst Cultuur ook aangewend worden om kinder stages aan te bieden. In samenwerking met de residerende kunstenaar(s) en onder begeleiding van animatoren (NL/FR) nemen kinderen en jongeren tijdens schoolvakanties het atelier over.

- Pilar startte in 2019 met het begeleiden van jongeren in het opnemen van cultureel ondernemerschap. Binnen het project *Barak Lili M.* krijgen ze de kans zelf een project uit te werken of een event te organiseren. In samenwerking met lokale culturele actoren kunnen die projecten in de nabije toekomst navolging krijgen op Elsens grondgebied. Daarnaast biedt Pilar ook een repetitieuimte en 3 kunstenaarsstudio's aan jonge artiesten aan. Deelnemers hoeven niet verbonden te zijn aan de VUB.
- De samenwerking tussen Brede School Elsene, MUS-E en lagere school De Wimpel wordt voortgezet. MUS-E brengt actieve kunstbeleving binnen bereik van kinderen en jongeren. De jonge deelnemers worden uitgenodigd in de wereld van kunstenaars te stappen tijdens co-creatie trajecten waarbinnen verbeelding, experiment en dialoog centraal staan. Samenwerkingen met het Museum van Elsene of CIVA behoren zoals in het verleden tot de mogelijkheden.

Wist je dat... het aantal alleenwonenden in Elsene 30.971 bedraagt. Zij vertegenwoordigen 62,3% van de huishoudens in Elsene. Elsene is de Brusselse gemeente met het hoogste aandeel huishoudens van één persoon, als gevolg daarvan is de gemiddelde grootte van de private huishoudens er het kleinst (1,69 tegenover 2,14 op gewestelijk niveau). Bron: BISA en OGWB (Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie), Zoom op de gemeenten: Elsene (2016)

2.3 Om door verbondenheid eenzaamheid te doorbreken (community). Er is een grote zichtbare eenzaamheid, maar er is nog een grotere onzichtbare eenzaamheid. Het cultuurbeleid wil contacten stimuleren waaruit interculturele of intergenerationele relaties ontstaan. Ook kleine, alledaagse ontmoetingen zijn daarbij belangrijk en maken deel uit van het sociale weefsel van een stad, waar vaak vluchtigheid domineert. Het cultuurbeleid is erop gericht ontmoetingen te stimuleren die betrokkenheid creëren en via een gevoel van verbondenheid de eenzaamheid doorbreken. Nieuwkomers in de buurt worden zo vlot mogelijk opgevangen en ouderen blijven actief betrokken.

- Het BuurtPensioen is een nieuw netwerk van bureaus die elkaar helpen. Naast een wekelijkse permanentie komen de deelnemers maandelijks samen in Den Teirling. Het is een intergenerationeel project waarbij taken worden geruild en vormingen aan elkaar worden gegeven (zoals over nieuwe technologieën en digitalisering).
- Bibliotheek Sans Souci brengt met de bakfiets boeken aan huis voor zij die moeilijk te bereiken zijn en ook Biblio XL start een gelijkaardig project met de bakfiets, dat door behulpzame bibliotheekbezoekers gedragen zal worden. In de bibliotheken zelf speelt de onthaalbalie een belangrijke rol in het onderhouden van het dagelijkse contact met bezoekers. Een bibliotheek is één van de weinig overdekte plaatsen in een stad waar mensen zonder commerciële druk gewoon zichzelf kunnen zijn. De verouderde uitleenbalie van Bibliotheek Sans Souci zal in de nabije toekomst geanalyseerd worden met het oog op een herinrichting om RFID-uitleningen – waarbij de gebruiker zelf de te ontlene materialen scant - te integreren en de belangrijke ontmoetingsfunctie in de toekomst nog meer uit te spelen. De baliemedewerker wordt ontheven van de repetitieve handeling van het scannen en zal meer tijd hebben om de bezoekers te verwelkomen, te informeren en desgewenst een leesadvies op maat mee te geven.
- Nieuwkomers in de gemeente ontvangen op hun nieuwe adres info over het lokale culturele aanbod. Samen met verschillende diensten (Wijkleven, Sport, Jeugd, Families) worden ze via infosessies welkom geheten in de gemeente. In de nabije toekomst zullen er acties en ontmoetingen opgezet worden die zich specifiek richten op nieuwkomers in de gemeente.

- Onder *BuurtBar* organiseert GC Elzenhof tijdens de verbouwwerken aan zijn eigen infrastructuur (tot eind 2020) meerdere laagdrempelige ontmoetingsactiviteiten bij Den Teirling: muzikale avonden (*Music O Bar*), sessies samen zingen of samen koken, spelletjesavonden, solidariteitsinitiatieven en een revue waarbij ieder zijn eigen talenten kan tonen. Er wordt ingezet op het creëren en ondersteunen van een community waaruit ideeën naar boven kunnen borrelen. GC Elzenhof wil een voedingsbodem bieden voor projecten die bottom-up ontstaan.

***Wist je dat...** Elsene een internationale toegangspoort tot Brussel en de rest van België is. Het internationaal migratiesaldo is stevig positief (grote internationale instroom) en ligt procentueel tweemaal hoger dan het gemiddelde van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. Het intern migratiecijfer is dan weer sterk negatief (grote uitstroom naar elders in België) en ligt de helft hoger dan dat van het BHG. Elsene had in 2017 in totaal 14.699 nieuwkomers (6.382 vanuit het buitenland) en 14.858 vertrekkers (9.145 naar elders in België). In 2017 bestond de Elsense bevolking voor 17% uit nieuwkomers. Bron: Omgevingscijfers Elsene. Brussel: VGC Meet- en Weetcel (2018)*

2.4 Via een meertalige aanpak (communicatie). Geïnteresseerden worden in meerdere talen uitgenodigd om het culturele aanbod van de Dienst Cultuur en partners te ontdekken, wat de evenementen toegankelijker maakt en een groter Brussels gemeenschapsgevoel creëert. De ambitie schuilt erin partners te stimuleren meertalig te communiceren en het gehele culturele aanbod aan elke inwoner gekend te maken.

- De Dienst Cultuur engageert zich om een voortrekkersrol op te nemen. Bij nieuwe personeelsaanwervingen binnen de dienst Cultuur vormt meertaligheid (minstens NL/FR) een prominente factor. Op korte termijn wordt er een voltijdse en meertalige communicatiemedewerker aangeworven. Alle evenementen die uitgaan van de eengemaakte dienst Cultuur zullen vanaf 2020 minstens tweetalig (NL/FR) bedacht en gecommuniceerd worden. Er zal ook aangekondigd worden in welke taal de activiteit of het evenement wordt aangeboden.
- Naar het model van de meertalige (NL/FR/ENG) site *Re-Space* (met bijhorende nieuwsbrief) van de Dienst Nederlandstalige Cultuur wordt een nieuwe, culturele website gecreëerd die eveneens het culturele aanbod van de Franstalige culturele partners zal tonen. De site krijgt een nieuwe naam en zal uitgroeien tot het centrale punt van het culturele aanbod in de gemeente (vanaf september 2020). Maandelijks zal er vanuit de gemeentelijke, culturele website een drietalige (FR/NL/ENG) nieuwsbrief met het culturele aanbod verzonden worden.
- Ook de websites van Bibliotheek Sans Souci en Elzenhof worden meertalig aangeboden en in aankondigingen wordt er geëxperimenteerd met het gebruik van meerdere talen. Eenzelfde tendens is te ontwaren bij andere (socio)culturele partners en zal ook voort aangemoedigd worden.

3. NETWERKEN CRËEREN

Het cultuurbeleid wenst op duurzame wijze (sociaal)culturele partners met elkaar te connecteren, uit te nodigen tot samenwerken, aan te moedigen om te co-creëren en/of co-exposeren, te ondersteunen in het co-communiceren en ruimtes met elkaar te delen. Samenwerkingen worden gestimuleerd, infrastructuur wordt aangeboden en de zichtbaarheid van de partners wordt verbeterd. Elke partner zou de mogelijkheden om zich heen moeten (her)kennen om zijn eigen en gezamenlijke groeimogelijkheden optimaal te kunnen benutten.

3.1 Door samenwerking te stimuleren (co-creëren). De verschillende (socio)culturele partners kennen elkaar en elkaars programmatie, ze ontmoeten elkaar regelmatig, delen knowhow en onderzoeken actief de mogelijkheden tot samenwerking. Het cultureel weefsel in Elsene wordt verstevigd en middelen worden efficiënter ingezet door het maximaal vermijden van de versnippering ervan.

- Vanaf 2020 zal de eengemaakte dienst Cultuur een cultuurmarkt organiseren waarop alle culturele actoren van Elsene worden uitgenodigd om hun programmatie en activiteiten publiekelijk te promoten. Ook de nieuwe cultuurwebsite zal een gecentraliseerd platform worden waarlangs partners elkaar efficiënt kunnen vinden.
- Tussen sociaal-culturele instellingen van de Nederlandstalige en Franstalige taalgemeenschappen wordt de uitwisseling van ervaring en kennis gestimuleerd. Het opzetten van korte wederzijdse werkervaringen wordt aangemoedigd. De gemeentelijke bibliotheken geven een aanzet en bekijken de mogelijkheid tot het uitwisselen van medewerkers en vrijwilligers voor een bepaalde periode, wat zowel voor de organisatie als de medewerker een hoop nieuwe inzichten kan opleveren.
- Netwerkevenementen, waarbij professionele culturele organisaties met beroepskrachten alsook kleinere verenigingen met vrijwilligers en wijkcomités worden samengebracht, worden ontwikkeld naar het concept van de Bib- en Cultuuradviesraad. Zo is er plaats voor een rondleiding op een te ontdekken (partner)locatie, een presentatie, ruimte voor debat en een afsluitend napraat/netwerkmoment.

Wist je dat... de dienst Cultuur van Elsene over 4 gemeentelijke culturele locaties beschikt: La Maison Qui Chante (Viaductstraat 122), Molière Theater (Bolwerksquare 3), Klein Mercelistheater (en polyvalente zaal) (Mercelisstraat 13) en de Kapel van Boondaal (Oude-Lindesquare 10). In de nabije toekomst beschikt de dienst ook over 9 (waaronder 7 gloednieuwe) kunstenaarsateliers die het voor residenties zal openstellen.

3.2 Door infrastructuur ter beschikking te stellen (complementair). De hoeveelheid initiatieven en projecten neemt aanzienlijk toe, terwijl de infrastructurele mogelijkheden slechts moeizaam kunnen volgen. De infrastructuur van de ene partner is vaak complementair aan het aanbod van een andere partner en omgekeerd. We willen de bestaande infrastructuur maximaal benutten door het genereren van extra zichtbaarheid voor de mogelijkheden alsook door het stimuleren van partners om samen te werken en/of hun deuren open te zetten voor andere organisaties. Ook ruimtes die momenteel niet aangewend worden voor het organiseren van culturele activiteiten, maar er wel het potentieel toe hebben, worden aangesproken.

- De Gemeente Elsene richt een netwerk van 9 (waarvan 7 nieuwe) residentieplekken voor kunstenaars op om tegemoet te komen aan de vraag van kunstenaars (opening voorzien rond september 2020). De infrastructurele mogelijkheden die de gemeente alsook partners bieden, worden weergegeven en aangeboden op de nieuwe cultuurwebsite van de Gemeente Elsene.
- Leegstaand wordt aangepakt door het tijdelijk (cultureel) herbestemmen van gebouwen en sites. Organisaties die zich hierop richten worden aangemoedigd en ondersteund. De coördinatie van het tijdelijke beheer van de site van de oude militaire kazerne te Elsene wordt gecoördineerd door Creatis, D-Side Groupe en Le Troisième Pôle. Tot aan de definitieve herinrichting (vanaf 2021) kunnen (socio)culturele verenigingen op deze site (See-U) hun activiteiten ontplooiën. GC Elzenhof werkt onder meer actief mee aan de ontwikkeling van het familiepaviljoen (met de aanwezigheid van de Babytheek en Zwanger in Brussel).
- Brede School Elsene zet zich actief in om scholen aan te sporen hun ruimtes (speelplaatsen, turnzalen) na schooltijd en in weekends open te stellen. Er ontstaat extra ruimte voor verenigingen om hun werking te ontplooiën, workshops, kinder- en familieactiviteiten te organiseren in een gekende en veilige omgeving binnen het drukke stadsweefsel.
- GC Elzenhof zal in zijn gerenoveerde gebouw onderdak bieden aan de Kunstenwerkplaats. In overleg zal een aangepast beleid van residenties en samenwerking opgezet worden.

3.3 Zichtbaarheid verbeteren (collectief). Om de zichtbaarheid van partners van het lokaal cultuurbeleid naar het publiek en elkaar toe te vergroten is een meer gecentraliseerde aanpak nodig. De gemeente wenst, in samenwerking met alle partners, hierin een rol op zich te nemen. Door als een collectief te communiceren wordt ook de versnippering van middelen voor communicatie beperkt. We hebben de ambitie het cultuuraanbod van alle partners op een toegankelijke en efficiënte manier tot bij alle burgers en geïnteresseerden te brengen.

- De nieuwe, culturele website van de gemeente zal niet enkel meertalig communiceren over het volledige (socio)culturele aanbod in Elsene, maar zal ook slimmer communiceren. De databank van Agenda.Brussels wordt geïntegreerd, waardoor partners via Agenda.Brussels maar één maal hun evenement moeten ingeven om vervolgens ook op de website van de gemeente te verschijnen.
- Er wordt een gemeentelijk infoloket opgericht waar de (seizoen)brochures en flyers van Elsense (socio)culturele partners verzameld worden en waar de geïnteresseerde bezoeker meertalig geïnformeerd zal worden over het culturele aanbod in de gemeente.
- Culturele actoren die zich op dezelfde specifieke doelgroep richten of acties rond een gelijkaardig thema organiseren worden aangemoedigd om gezamenlijk te communiceren, ongeacht de taalgemeenschap van de organisatie.
- Een nieuw signalisatieproject op Elsense bodem wordt onderzocht. Er wordt samengewerkt met overheden en instellingen die actief zijn in de Europese wijk om de zichtbaarheid van de (culturele) organisaties in de buurt te verbeteren. De wijk wordt (zichtbaar) cultureel aantrekkelijker en het louter zakelijke imago van de wijk wordt afgeschud. De 7 nieuwe gemeentelijke kunstenaarsateliers in de Wiertzstraat zullen hier in het hart van de Europese wijk ook actief aan bijdragen.

4. GRENZEN VERLEGGEN

Het cultuurbeleid wil het gekende herontdekken en het ongekende leren kennen, vertrouwde formules bevragen, nieuwe organisatievormen een kans geven en het lokale overstijgen. Via deze pijler willen we aan organisaties de kans bieden zich via hun werking en aanbod opnieuw uit te vinden. We willen maximaal inspelen op de hedendaagse verwachtingen van het publiek en hen tevens inventief verrassen.

4.1 Door spelregels te veranderen (corrigeren). Het cultuurbeleid wil de kans bieden om vertrouwde regels en manieren van werken te bevragen en zo nodig te corrigeren om tegemoet te komen aan maatschappelijke tendensen en hedendaagse verwachtingen. Organisaties moeten de vrijheid genieten hun eigen werkvormen te herdenken, het eigenaarschap van acties te verleggen en innovatie een kans te geven. Niet alleen sturen, maar ook anderen aan het roer laten. Potgrond voorzien en anderen uitnodigen om te zaaien. De deuren openzetten en dit ook zichtbaar maken.

- De toekomst van GC Elzenhof ligt bij de mensen, het burgerinitiatief. Het hoort een relevante instelling te worden voor iedereen. GC Elzenhof zal inzetten op het nauwer betrekken van burens, bewoners en gebruikers van Elzenhof bij de werking van het gemeenschapscentrum en hen een (co)eigenaarschap geven van Elzenhof. De beste manier om mensen te binden is om hen ruimte te geven. Elzenhof zet actief in op het zoeken naar vrijwilligers die op termijn ambassadeurs worden van Elzenhof en een community vormen.
- Bibliotheek Sans Souci zal experimenteren met het concept van de boetevrije bibliotheek voor kinderen tot 14 jaar om de contraproductiviteit van het boetesysteem tegen te gaan. Boetes komen immers bij de ouders terecht, wat hen er toe zou kunnen aanzetten het bibliotheekbezoek van hun kinderen te beperken of te verbieden.
- Dienst Cultuur plant samen met culturele partners voorstellingen en activiteiten te organiseren rond circus, straatanimatie en - kunst waarbij de acrobatie, het spektakel en de beeldtaal belangrijker zijn dan de gesproken woorden. Voorstellingen zonder of met weinig gesproken woorden zijn toegankelijk voor een groter publiek. Bij het programmeren van talige voorstellingen zal er ook in het gehele aanbod naar een groter evenwicht gezocht worden in de talen die gesproken worden.

4.2 Door te experimenteren (complexloos). Experiment gedijt het beste onbezwaard door complexen. We willen organisaties prikkelen om inventieve manieren van publiekswerking uit te denken, op te poppen met hun activiteiten, buiten de muren te treden, straten of pleinen in te nemen, de publieke ruimte aan te spreken en nieuwe of multidisciplinaire kunstvormen een podium te bieden.

- Pilar (VUB) richt een multidisciplinair festival op dat jaarlijks tweemaal zal plaatsvinden. Telkens rond een ander thema, maar steeds staat experimenteren op het raakvlak van kunst en wetenschap centraal. Het startschot werd in oktober 2019 gegeven met het ASAP Festival.
- Culturele partners plannen interventies en brengen kunst letterlijk tot bij de mensen. Binnen het kader van *Museum in Progress* (tijdens de renovatiewerken) verlegt het Museum van Elsene via *Museum aan huis / Musée comme chez soi* zijn activiteiten naar de woonkamers van burgers. Twee weekends per jaar krijgen deelnemers de kans om via een parcours langs Elsense woonkamers een deel van de museumcollectie te ontdekken. Met de elektrische bakfiets *Wheelie* trekken animatoren van het museum naar klassen waar ze de jongste kinderen (3 tot 7 jaar) op interactieve manier laten kennis maken met verschillende kunstvormen. Bibliotheek Sans Souci zet haar bakfietswerking voort en bezoekt kinderdagverblijven en kleuterscholen, vaak in combinatie met een voorleesuurkje.

- *Living Stories* is een literair huiskamerfestival, waarbij het parcours door de wijk bij Bibliotheek Sans Souci vertrekt en ook vaste partner Den Teirling aandoet. Het brengt auteurs, verteltheater, voorleesmarathons bij de mensen thuis. Er worden intieme, literaire momenten en interessante ontmoetingen tussen bezoekers, schrijvers en de gastheren/-dames van het huis gecreëerd. Het programma is net als de wijk bijzonder divers en meertalig (NL/FR/EN), met gevestigde namen, maar ook minder gekende pareltjes. Het festival eindigt met een slotfeest waar alle betrokken actoren (auteurs, kunstenaars, bewoners, vrijwilligers, medewerkers, bezoekers, etc.) elkaar ontmoeten. *Living Stories* zal herdacht worden als een label, waaronder naast de organisatie van het festival ook auteurslezingen bij mensen thuis doorheen het jaar zullen vallen.

4.3 Richting ecologische en digitale transitie (e-co). Het cultuurbeleid engageert zich voor het klimaat. De impactbeperking op het klimaat en het duurzaam omgaan met materialen is bij elke actie en de werking van partners aangewezen. Daarnaast wordt er ook ruimte gegeven aan acties die de bewustwording rond de ecologische thematiek zullen vergroten. Ook de toenemende digitalisering in de maatschappij zal langs culturele activiteiten onderzocht worden. Via het culturele aanbod zullen deelnemers een beter zicht verkrijgen over pregnante maatschappelijke tendensen en de manieren waarop ze zich ertoe kunnen verhouden met een kritische openheid.

- GC Elzenhof organiseert vanaf het najaar 2019 *Eco Safari's in XL*. Wandelingen leren je meer over 'eigen kweek', doen je kennis maken met duurzame initiatieven op de See-U site, tonen manieren om te bricoleren met gerecycleerde materialen en brengen je in aanraking met Zero Waste activiteiten in je buurt. Daarnaast zet GC Elzenhof in 2020 zijn schouders onder de bouw van een serre uit oude materialen (zoals afgedankte dakkoepels) en stelt deze ter beschikking van de burens van See-U. GC Elzenhof blijft ook actief op zoek gaan naar vrijwilligers, inwoners en verenigingen in Elsene die zelf aan de slag willen gaan rond duurzaamheid en digitale transitie.
- Mediawijsheid krijgt naast leesplezier een belangrijke plek binnen de scholenwerking van Bibliotheek Sans Souci. De bibliotheek tovert Club Sans Souci om tot een STEAM Atelier voor kinderen, waarbij creatieve innovatie en interdisciplinair denken via het aanleren van nieuwe media centraal zullen staan. Bibliotheek Sans Souci zet ook in op de digitalisatie van materialen door onder meer de uitleen van e-readers (bijvoorbeeld in het kader van de campagne *1 stad, 19 boeken*) en het intekenen op een Engelstalige e-boekenplatform voor bibliotheken (samen met de Franstalige bibliotheek Biblio XL). Er wordt ook uitgekeken naar de opschaling door Cultuurconnect van de streamingdienst in samenwerking met Dalton. De bibliotheek zet in op het zichtbaar maken van digitale mogelijkheden waardoor het publiek digitale toepassingen kan leren kennen en uitproberen.

4.4 Door Europees en internationaal te werken (continentaal). Het cultuurbeleid wil zijn partners stimuleren verder te kijken dan het lokale niveau en zich ook bovenlokaal te profileren. We tonen de ambitie Elsene cultureel op de kaart te zetten en de voedingsbodems te voorzien waaruit culturele projecten kunnen groeien om uit te woekeren over gemeente-, gewests-, lands- en zelfs continentale grenzen heen.

- KAOS vzw werkt aan de uitbouw van zijn Europese werking, wat ontmoetingen genereert met partners uit verschillende landen waarbij er leermogelijkheden ontstaan tussen de betrokkenen. KAOS maakt deel uit van het internationale project *Introspection Music Experience (IME)* dat opkomende artiesten met ervaring met of interesse in geestelijke gezondheid uit Engeland, Griekenland, Spanje en België samenbrengt. In het muzikaal co-creëren staat het uitdagen van stigma's rond leven met geestelijke gezondheidsproblemen centraal.

- Vanaf september 2020 beschikt de Dienst Cultuur over 7 nieuwe kunstenaarsateliers die ter beschikking worden gesteld aan kunstenaars. Minstens 1 atelier wordt voorbehouden voor een Europese artiest. Deelnemende kunstenaars zullen gezien worden als culturele actoren en eveneens deelnemen aan co-exposities en artiestenparcours.
- Fondation CAB verwelkomt sinds 2018 in haar kunstenaar-in-residentie programma zowel nationale als internationale opkomende en gevestigde kunstenaars voor toegewijde periodes gericht op reflectie, werk en onderzoek. Tradities van het minimalisme en conceptuele kunst worden geïnterpreteerd en bevraagd op een hedendaagse manier. Deze werking wordt in de toekomst nog uitgediept en samenwerkingen worden bekeken.

MENSEN & MIDDELEN

1. MEDEWERKERS

De Dienst Nederlandstalige Cultuur zal op korte termijn samenvloeien met de Dienst Cultuur (Franstalig) tot een tweetalige Dienst Cultuur. Dit proces zal begeleid worden door een externe organisatie. Recente en toekomstige aanwervingen gebeur(d)en in het kader van een eengemaakte dienst. In 2019 werd er een Projectleider Beeldende Kunst aangesteld die zich zal richten op het beheer van de kunstenaarsresidenties (Ateliers) en beeldende kunst in de publieke ruimte. De halftijdse positie van communicatiemedewerker van de dienst Nederlandstalige Cultuur wordt vervangen door een voltijdse positie als communicatiemedewerker voor beide diensten (NL/FR).

Momenteel bestaat de huidige Dienst Nederlandstalige Cultuur uit een voltijds diensthoofd, een voltijds administratief medewerker, een voltijdse Brede Schoolcoördinator en een voltijdse Cultuurbeleidscoördinator. De huidige Dienst Franstalig Cultuur bestaat uit een voltijds diensthoofd, vier voltijdse administratief medewerkers (programmatie, boekhouding, administratie), een voltijdse projectleider Beeldende Kunst en drie voltijdse medewerkers die gelieerd zijn aan het uitbaten van de culturele infrastructuur (twee voltijdse theatertechnici en een voltijdse conciërge).

Voor de Nederlandstalige bibliotheek Sans Souci is dat een voltijds hoofdbibliothecaris, een voltijds assistent-dienstleider, twee voltijdse educatief medewerkers, twee halftijdse onthaalmedewerkers, een halftijds catalograaf en een halftijds administratief assistent. De Franstalige bibliotheek Biblio XL beschikt over een personeelsbestand dat uit een voltijds hoofdbibliothecaris en dertien voltijdse medewerkers bestaat.

Deze teams kunnen nog worden aangevuld met jobstudenten, vrijwilligers of stagiairs, die een aanwinst kunnen betekenen, maar tevens om de nodige begeleiding vragen en nooit de taken van medewerkers kunnen overnemen. Voor de uitvoering van dit cultuurbeleidsplan dient het aantal equivalenten binnen het personeelskader minstens behouden te blijven.

Gemeenschapscentrum Elzenhof kan rekenen op een groep medewerkers in loondienst van de VGC die tewerkgesteld zijn in Elzenhof. Deze groep bestaat uit één voltijdse centrumverantwoordelijke (niveau A), één halftijdse bovenlokale stafmedewerker (niveau A), één voltijdse communicatie- en educatieve medewerker (niveau B), één voltijdse jeugd- en scholenwerker (niveau B), twee voltijdse administratieve medewerkers (niveau C), één voltijdse administratief medewerker (niveau D), één voltijdse technische medewerker (niveau D), één voltijdse poetsman (niveau D) en één halftijdse poetsman (niveau D). Daarnaast heeft Elzenhof zelf één voltijdse sociaal-cultureel werker (niveau B) en twee halftijdse conciërges in dienst. Voor de speelweken worden ook jobstudenten ingeschakeld en medewerkers met een beperkte opdracht. De werking wordt verder ook gedragen door een groep vrijwilligers waarvan hun inzet kan variëren tot enkele uren per week tot enkele malen per jaar. Deze groep varieert tussen 25 en 40 vrijwilligers.

2. MIDDELEN

Het cultuurbeleid ziet burgers en organisaties als volwaardige partners, waarbij de gemeente instaat voor het bevorderen van samenwerking, het faciliteren van activiteiten en het bieden van ondersteuning. Het is dan ook essentieel dat de dienst naast een eigen werkingsbudget over voldoende subsidiemiddelen beschikt om daadkrachtig te kunnen faciliteren en ondersteunen. Er kunnen zowel projectsubsidies als werkingssubsidies bedeed worden. In de subsidieaanvraag wordt omschreven welk bedrag en welke gemeentelijke materialen en infrastructuur (zaal, materiaalgebruik, vervoer en drukwerk) wenselijk zijn om het project tot uitvoering te brengen.

Voor de gemeentelijke bibliotheken vormt het actueel houden van de collectie bibliotheekmaterialen een belangrijk werkpunt waarvoor voldoende jaarlijks collectiebudget voorzien moet worden. In de samenstelling van de collectie kunnen bibliotheekmedewerkers op collectieniveau criteria vooropstellen alsook inspraakmechanismen inbouwen ten aanzien van het publiek. Publieksactiviteiten zijn belangrijke instrumenten om de ambities waar te maken op het vlak van cultuureducatie en het stimuleren van taalgevoeligheid en

leesplezier. Er zal ook ondersteuning en ruimte geboden worden aan projecten die door bibliotheekbezoekers en burens worden voorgesteld. Spontane burgeractiviteiten en publieksactiviteiten vragen naast het voorzien van voldoende budget (honoraria, logistieke ondersteuning, publiekscommunicatie) ook om een flexibele aanpak van de gemeente.

Ook een degelijke digitale ondersteuning is noodzakelijk. Vlotte en brede toegang tot internet voor bibliotheekbezoekers en medewerkers is een basisvereiste. Daarnaast zal er ingezet worden op het benutten van moderne communicatiekanalen (social media) om de aandacht voor en het bereik van het culturele aanbod te vergroten. De nieuwe culturele website van de gemeente Elsene moet een centraal en meertalig cultuurplatform worden waarop het hele culturele aanbod van Elsene te vinden is en waarlangs bezoekers zich kunnen informeren en suggesties geven.

Voor GC Elzenhof is de uitdaging om blijvend voldoende eigen middelen te genereren om de vrijheid in de werking zo breed mogelijk te houden. Het werkingsbudget gaat voornamelijk naar het scholenaanbod, de organisatie van de speelweken, communicatie (maandblad), eenmalige evenementen, cursuswerk, de babytheek en de projectwerking in de tuin. Daarnaast wordt ook een deel van de middelen ingezet voor eigen kleinschalige ingrepen ter verbetering van de infrastructuur.

3. INFRASTRUCTUUR

De gemeentelijke dienst Cultuur van Elsene beschikt over 4 gemeentelijke culturele locaties, die een gemeentelijke cultuurprogrammatie dienen, verhuurd kunnen worden, in concessie worden gegeven en/of onderdak bieden aan evenementen van partnerorganisaties

- Het Molière Theater (Bolwerksquare 3, Elsene) beschikt over een onthaalruimte, een bar en een podium voor concerten, dans- of theatervoorstellingen. De zaal biedt 375 zitplaatsen en wordt beheerd door vzw Muziekpublique. Een aantal weken per jaar wordt de zaal ook verhuurd door de gemeente Elsene.
- Het Klein Mercelistheater (Mercelisstraat 13, Elsene) heeft een capaciteit van 178 zitplaatsen. De charmante theaterzaal leent zich uitstekend voor concerten en podiumkunsten. De polyvalente zaal, die zich in hetzelfde gebouw bevindt, is voorzien van een tribune met 71 zitplaatsen en een bar. De zaal is geschikt voor conferenties en intieme voorstellingen. De zalen dienen een eigen gemeentelijke programmatie en worden ook verhuurd door de gemeente Elsene.
- De Kapel van Boondaal (Oude-Lindesquare 10, Elsene). De zaal wordt beheerd door de Dienst Cultuur, die er zelf vaak concerten en tentoonstellingen organiseert en de verhuur ervan regelt. De zaal biedt plaats aan 100 personen.
- La Maison Qui Chante (Viaductstraat 122, Elsene) wordt beheerd door de gelijknamige vzw en biedt residentieruimte voor culturele organisaties die zich op een jong publiek richten. Er worden ateliers en workshops rond cultuur, muziek en zang ingericht.

Daarnaast zijn er ook 2 gemeentelijke kunstenaarsateliers, gelegen in de Herfststraat 44 en de Troonstraat 95 te Elsene. In de nabije toekomst komen er nog 7 kunstenaarsateliers in de Wiertzstraat 21-23 te Elsene bij. Kunstenaars kunnen er gedurende één jaar resideren (met de optie op één bijkomend jaar).

Om de ambities in het cultuurbeleidsplan te verwezenlijken is het belangrijk dat de gemeentelijke infrastructuur en haar materiaal voor het grootste deel kosteloos (via subsidiëring) ter beschikking wordt gesteld aan partners. Verenigingen en bewoners dragen immers in grote mate bij tot het cultureel bruisend maken van Elsene zonder een eigen winst oogmerk te koesteren. Op zijn beurt stelt dit de partners in de gelegenheid gematigde toegangstarieven te hanteren of een vrije toegang aan te bieden zodat een maximaal aantal personen de kans krijgt cultuur te beleven.

De gemeente beschikt eveneens over 2 gemeentelijke bibliotheken. De Franstalige bibliotheek Biblo XL is gelegen in de Mercelisstraat 19 en de Nederlandstalige bibliotheek Sans Souci bevindt zich in de Sans Soucistraat 131. De aantrekkingskracht van een bibliotheek wordt voor een groot deel bepaald door de vormgeving van haar interieur en het goede onderhoud van de infrastructuur. De inrichting van Bibliotheek Sans Souci wordt dan ook verder afgestemd op haar verschillende functies ten aanzien van haar publiek: ontmoeting, studie, cultuureducatie, (aanzetten tot) lezen en vrije toegang tot (digitale) informatie. Ook op het verhogen van het gebruikersgemak wordt voort ingezet, onder meer door het ontlenen en verlengen van materialen te automatiseren.

In de loop van 2020 zal een volgende fase van de verbouwingen aan GC Elzenhof (Kroonlaan 12, Elsene) worden uitgevoerd. Na deze werken, die eindigen rond december 2020, zal Elzenhof kunnen beschikken over een vernieuwde keuken met lesmogelijkheden, een dakterras dat aansluit op het café, een nieuwe onthaalbalie en inkom. De zolder wordt ingericht met repetitieruimtes die grotendeels zullen gebruikt worden door de Kunstenwerkplaats. Verder zullen er veiligheidswerken aan de trappen worden uitgevoerd en een nieuwe verwarmingsinstallatie geplaatst worden. Elzenhof zal ook instaan voor het verfraaien van verschillende lokalen, de tuin deels heraanleggen en een nieuwe publieksruimte inrichten. Het tijdelijke secretariaat van GC Elzenhof bevindt zich aan de Scepterstraat 41 en de activiteiten worden in 2020 naar verschillende locaties in Elsene verhuisd: Bibliotheek Sans Souci (Sans soucistraat 131), Den Teirling (Maesstraat 89), See U (Fritz Toussaintstraat 8), het Solidariteitshuis (Viaductstraat 133) en meer.

4. BEGROTING

Om het voorliggende cultuurbeleidsplan te kunnen uitvoeren en de ambities waar te maken, rekenen we voor een aantal posten op een verhoging van de middelen die op de jaarlijkse begroting worden ingeschreven:

- Elsene bruist op cultureel vlak, de subsidieaanvragen en burgerinitiatieven stijgen gestaag. Om tegemoet te komen aan de stijgende vraag zal ook het subsidiebudget aanzienlijk verhoogd moeten worden zodat partners van het cultuurbeleid een waardige ondersteuning kunnen ontvangen.
- De begroting van de Dienst Franstalige Cultuur voorziet via de post werkingskosten onder andere in de kosten verbonden aan het uitbaten van de infrastructuur, het programmeren van voorstellingen en het organiseren van evenementen. Voor de Dienst Nederlandstalige Cultuur vormt dit een nieuw werkveld, de werkingskosten zullen de komende jaren als dusdanig naar de ontplooiing van de nieuwe activiteiten moeten meegroeien. Ook de nieuwe initiatieven rond meertaligheid en de acties rond het samenbrengen van de Franstalige en Nederlandstalige gemeenschap hebben voor beide diensten een eenmalige (nieuwe website, begeleiding fusie diensten) alsook een terugkerende (gezamenlijke projecten: programmering van voorstellingen, opening cultureel seizoen, ontmoetingen met burgers en organisaties) impact op de jaarlijkse werkingskosten.
- Voor de werken aan de integratie van het automatische ontleensysteem en de herinrichting van de onthaalbalies van de bibliotheken zullen de werkingskosten verhoogd dienen te worden.
- De personeelskosten zullen stijgen naargelang statuut en anciënniteit.

BEGROTING 2019: UITGAVEN		
Werkingskosten Nederlandstalige Cultuur	€ 3.500,00	Verhoging gewenst
Subsidies Nederlandstalige Cultuur	€ 100.257,00	Verhoging gewenst
Personeelskosten Nederlandstalige Cultuur	€ 209.353,05	
+ Personeelskosten Brede School	€ 55.974,05	
Werkingskosten Nederlandstalige Bibliotheek	€ 81.500,00	Verhoging gewenst
Personeelskosten Nederlandstalige Bibliotheek	€ 336.520,20	
<hr/>		
Werkingskosten Franstalige Cultuur	€ 204.496,00	Verhoging gewenst
Subsidies Franstalige Cultuur	€ 97.139,00	Verhoging gewenst
+ Subsidie aan Flagey asbl-vzw (overeenkomst 2017-2021)	€ 200.000,00	
Personeelskosten Franstalige Cultuur	€ 948.000,00	
Werkingskosten Franstalige Bibliotheek	€ 100.435,00	Verhoging gewenst
Personeelskosten Franstalige Bibliotheek	€ 967.000,00	

BEGROTING 2019: INKOMSTEN	
Subsidie Vlaamse Gemeenschap - Cultuurbeleidscoördinator	€ 56.000,00
Subsidie Vlaamse Gemeenschap - Personeel Nederlandstalige Bibliotheek	€ 158.193,75
Subsidie Vlaamse Gemeenschapscommissie - Werking Brede School	€ 50.000,00
Subsidie Vlaamse Gemeenschapscommissie - Acties Cultuurbeleid	€ 24.000,00
<hr/>	
Subsidie Federatie Wallonië-Brussel - Behandeling subsidies	€ 260.000,00
Subsidie Federatie Wallonië-Brussel - Werking en activiteiten	€ 22.500,00
Subsidie Franse Gemeenschapscommissie - Werking en activiteiten	€ 46.800,00
Subsidie Federatie Wallonië-Brussel - Specifieke projecten	€ 4.900,00

Gezien de verbouwwerken aan de infrastructuur van GC Elzenhof, die in augustus 2019 startten, was de meest volledige begroting van het gemeenschapscentrum deze van 2018. Wanneer de normale werking vanuit de eigen infrastructuur in 2021 hernomen wordt, verwacht GC Elzenhof voor dat jaar geen grote verschuivingen in de begroting ten opzichte van de begroting van 2018.

BEGROTING 2018: UITGAVEN		BEGROTING 2018: INKOMSTEN	
Werkings- en organisatiekosten	€ 111.550,00	Gebruiksvergoedingen	€ 30.750,00
Loonlasten	€ 48.000,00	Horeca	€ 22.500,00
Horeca	€ 17.000,00	Ticket en cursusgelden	€ 44.150,00
Secretariaatskosten	€ 19.950,00	Subsidies Vlaamse Gemeenschap	€ 3.500,00
Huisvesting	€ 10.350,00	Subsidies VGC	€ 44.500,00
Lidgelden & abonnementen	€ 3.200,00	Subsidies BH Gewest	€ 1.000,00
Anderen	€ 3.850,00	Subsidies Gemeente Elsene	€ 38.000,00
		Subsidie Actiris	€ 29.500,00

COMMUNICATIE

De inhoud van het cultuurbeleidsplan en de acties die eruit voortvloeien moeten op een toegankelijke manier tot bij de bevolking en geïnteresseerden raken. Volgende acties zijn gepland om dit te verwezenlijken:

- Er worden jaarlijkse vormingsmomenten rond subsidieaanvragen voor culturele projecten georganiseerd voor zowel burgers als organisaties. Het Cultuurbeleidsplan wordt gepresenteerd en de verwachtingen van de gemeente worden duidelijk gemaakt. De pijlers die in het plan werden opgenomen vormen de basis voor de subsidiecriteria. De potentiële aanvragers worden ingelicht en begeleid.
- De nieuwe, voltijdse communicatiemedewerker die zowel het Nederlandstalige als het Franstalige culturele luik voor zijn rekening neemt, zal zich ook buigen over hoe cultuurbeleving in Elsene in de etalage geplaatst kan worden. De nieuwe culturele website en een brede digitale aanwezigheid via sociale media zullen daarbij helpen.
- Er wordt een plooi folder (6 zijden) uitgegeven die het cultuurbeleidsplan op een creatieve en aantrekkelijke manier van inspraakmomenten tot beleidslijnen uit de doeken doet. De plooi folder wordt meertalig opgesteld (NL/FR/ENG) en zal ook een handige kaart van Elsene met de aanduiding van de voornaamste partners van het cultuurbeleidsplan omvatten.
- Ook wordt er ingezet op een doordachte en duurzame branding van *Co*. Het *Co*-logo en kernbegrippen uit het cultuurbeleidsplan zouden op draagtassen (van gerecycleerd katoen en polyester) gedrukt kunnen worden. De bedrukte tassen zouden bij promotionele evenementen en inspraakmomenten verdeeld kunnen worden. Daarnaast kunnen ook herbruikbare placemats met een opdruk over het cultuurbeleidsplan worden ontwikkeld. Op publieke evenementen van de Elsense (socio)culturele actoren zou er zo tijdens de maaltijd een boeiend gesprek kunnen ontstaan over de (sociaal)culturele toekomst van Elsene.

BIJLAGE 1: Samenstelling Bib- en Cultuuradviesraad

BIB- EN CULTUURADVIESRAAD

Leden

- Mevr. Loes JACOBS, vertegenwoordigster vzw Kunstencentrum Nadine, woonachtig in de gemeente,
- Mevr. Lieselotte VANECKHAUTE, coördinatrice Pilar (VUB) te Elsene,
- Mevr. Astrid HAERENS, schrijfster, woonachtig in de gemeente,
- Mevr. Julie RODEYNS, freelance kunstcritica en curatrice podiumkunsten, woonachtig in de gemeente,
- Mevr. Bernadette MERGAERTS, fotografe, woonachtig in de gemeente,
- Mevr. Katleen BRUSSELMANS, lesgeefster Nederlands, woonachtig in de gemeente,
- Dhr. Sander DE WILDE, fotograaf, voormalig inwoner van Elsene,
- Mevr. Nicole DECOUTERE, vertegenwoordigster van Femma, woonachtig in de gemeente,
- Dhr. Kinch MASSUMBO, vertegenwoordiger vzw Bral, werkzaam in het Wijkcontract Athenée,
- Dhr. Peter VAN ROMPAEY, vertegenwoordiger vzw Muziekpublique,
- Mevr. Aline NYIRAHUMURE, vertegenwoordigster Vlaams-Afrikaans Huis Kuumba,
- Mevr. Stéphanie MASUY, publiekswerkster van het Museum van Elsene, ten persoonlijke titel,
- Mevr. Dieuw VAN HOEIJ, cultureel geïnteresseerde en woonachtig in de gemeente,
- Dhr. Mike MICHIELS, vertegenwoordiger van vzw KAOS te Elsene,
- Dhr. Koen WEISS, coördinator van den Teirling vzw en ex-inwoner van Elsene,

Leden (niet-stemgerechtigd)

- Dhr. Rik FOBELETS, centrumverantwoordelijke van vzw Gemeenschapscentrum Elzenhof
- Mevr. Nathalie VERSTRYNGE, bibliothecaris van de Nederlandstalige Gemeentelijke Openbare Bibliotheek
- Mevr. Lore VAN DYCK, coördinatrice Brede School van de Gemeente Elsene

BIJLAGE 2: Samenstelling Bestuursorgaan en Algemene Vergadering Gemeenschapscentrum Elzenhof

BESTUURSORGAAN VAN GEMEENSCHAPCENTRUM ELZENHOF

Leden

- Mevr. Nelleke VON DER HEIDE (Voorzitter)
- Dhr. Hendrik (Henk) GOORDEN (Ondervoorzitter)
- Mevr. Valérie LIBERT (Secretaris)
- Mevr. Kris WOUTERS
- Dhr. Nils DE NEUBORG
- Mevr. Liesbeth BERNOLET
- Mevr. Karen SCHILDERS
- Dhr. Alexander HAMELS
- Dhr. Shaju HENDRIKX
- Mevr. Charlotte DEMEYER
- Dhr. Tom BAUWENS
- Mevr. Cassandra VET
- Mevr. Aline NYIRAHUMURE
- Dhr. Bernard DU FOUR
- Mevr. Sarah HERASME ECHAVARRIA

Waarnemers

- Mevr. Els GOSSÉ, Schepen (Gemeente Elsene)
- Dhr. Jens DUPON, Cultuurbeleidscoördinator (Gemeente Elsene)
- Dhr. Rik VAN GOETHEM (VGC, Staf entiteit gemeenschapscentra)

BIJLAGE 3: Samenstelling Stuurgroep Brede School

STUURGROEP BREDE SCHOOL

- Mevr. Mylène VANDENABEELE, Directrice GO! Basisschool De Wimpel
- Mevr. Lies PIECK, Adjunct-directeur GO! Basisschool De Wimpel
- Mevr. Cilia VANDEN HOUTEN, Directrice VBS Lutgardis
- Mevr. Nancy RAYMAEKERS, Directrice Kinderdagverblijf Lutgardis
- Mevr. Ellen VANHOLST, Leidinggevende Kinderdagverblijf Unkie Punkie
- Mevr. Eva TACK, Educatief medewerker Bibliotheek Sans Souci
- Dhr. Koen BAELE, Medewerker schoolprogrammatie, jeugd- en vakantiewerking GC Elzenhof
- Mevr. Stéphanie MASUY, Hoofd publiekswerking Museum van Elsene
- Dhr. Tom GORIS, Coördinator MUS-E Belgium vzw (kunst-cultuur)
- Mevr. Fabienne DOIGNY, Directrice Kindermuseum Elsene
- Mevr. Elisabeth STURTEWAGEN, Coördinator ReMuA/Shake (muziek-cultuur)
- Dhr. Jens DUPON, Cultuurbeleidscoördinator Gemeente Elsene